

Bản tin Văn phòng JICA Việt Nam

Số 16 (Tháng 01 năm 2017)

THÔNGIỆP NĂM MỚI TỪ TRƯỞNG ĐẠI DIỆN JICA VIỆT NAM

Nhân dịp Năm mới 2017, tôi xin gửi tới các bạn lời chúc mừng tốt đẹp nhất!

Một điều dễ nhận thấy là các hoạt động giao lưu giữa hai nước Việt Nam–Nhật Bản ngày càng năng động và phong phú. Quan hệ giữa hai nước cũng ngày càng tốt đẹp hơn.

Tháng 9 năm ngoái, Chủ tịch JICA, ông Kitaoka Shinichi, sau khi nhậm chức đã lần đầu tiên tới Việt Nam. Năm nay, dự kiến Nhật hoàng cũng sẽ tới thăm Việt Nam và Thủ tướng hai nước có kế hoạch công du hai bên. Có thể thấy mối quan hệ giữa hai nước ngày càng trở nên khăng khít. JICA, với tư cách là cơ quan thực hiện hoạt động hợp tác phát triển của Chính phủ Nhật Bản, sẽ từng bước hoàn thành nhiệm vụ của mình.

Năm ngoái, Chính phủ Việt Nam khoá mới đã bắt tay vào xây dựng các chính sách, kế hoạch cụ thể để thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội 5 năm (2016-2020) mà Quốc hội đề ra. Năm 2017 được dự kiến là năm triển khai công việc một cách triệt để.

Thông điệp của lãnh đạo Chính phủ Việt Nam nhấn mạnh nhiều lần về sự cần thiết phải có một mô hình tăng trưởng kinh tế mới, thắt chặt kỷ luật tài chính, quản lý nợ công, cải cách cơ chế, hội nhập kinh tế quốc tế, bảo vệ môi trường và thích ứng với biến đổi khí hậu, v.v...

Theo định hướng của Đại sứ quán và Chính phủ Nhật Bản, JICA sẽ cùng thảo luận với Chính phủ Việt Nam về các lĩnh vực quan trọng giúp Việt Nam phát triển, từ đó xây dựng mục tiêu và triển khai một cách tổng hợp và có chiến lược theo thứ tự các vấn đề ưu tiên.

Từ năm nay trở đi, một điểm cần lưu ý đặc biệt là Chính phủ Việt Nam đã đề ra chính sách kiểm soát nợ công chặt chẽ. Có khả năng việc này sẽ gây ảnh hưởng tới các dự án vốn vay nhưng JICA rất tôn trọng chính sách của

Ông Fujita Yasuo
Trưởng đại diện Văn phòng JICA
Việt Nam

Chính phủ Việt Nam. Cùng với đó, để phát triển trong tương lai, đầu tư vào lĩnh vực hạ tầng công cộng là rất cần thiết, do đó chúng tôi sẽ tiếp tục đối thoại với Chính phủ Việt Nam để nâng cao sự hiểu biết của phía Việt Nam về hiệu quả của các dự án vốn vay, và cách sử dụng có hiệu quả và cân bằng vốn vay phát triển, bao gồm cả vốn vay ODA.

Trong năm 2017, tôi muốn tiếp tục chú trọng tới bốn vấn đề mà tôi đã nêu ra lúc nhậm chức Trưởng đại diện, đó là: (1) Hỗ trợ cải cách thể chế đa dạng theo chính sách của Chính phủ Việt Nam và Kế hoạch phát triển kinh tế xã hội 5 năm (2016-2020); (2) Thúc đẩy tiến độ thực hiện các dự án có tầm ảnh hưởng lớn và duy trì phát triển thành quả bền vững của các dự án đó; (3) Ứng dụng tri thức và công nghệ của Nhật Bản vào khu vực tư nhân cũng như khu vực công; (4) Nâng cao tính minh bạch và trách nhiệm giải trình trong hỗ trợ phát triển chính thức của JICA cho Việt Nam. Về từng vấn đề, tôi xin phép trình bày ngắn gọn về phương châm hoạt động của JICA trong năm 2017:

(1) Hỗ trợ cải cách thể chế: Năm

TIÊU ĐIỂM

*Thông điệp của Đại
học Việt- Nhật:
“Cơ hội- Thách
thức- Thay đổi”
(trang 2)*

*Lễ kí kết Dự án
JICA vì một nền
nông nghiệp an
toàn (trang 3)*

*JICA giới thiệu về
Chương trình hợp
tác cấp cơ sở (JPP)
(trang 4)*

*Xe lăn đập chân-
Kỹ thuật phục hồi
chức năng mới của
Nhật Bản ứng
dụng tại Bệnh viện
Bạch Mai (trang 4)*

ngoại, Thủ tướng Chính phủ và Bộ Chính trị đã phê duyệt “Đề án tái cơ cấu doanh nghiệp Nhà nước và lĩnh vực ngân hàng” và tiến trình cải cách đã có những kết quả ban đầu. Trong năm nay, dựa trên các kết quả của rất nhiều dự án hợp tác kỹ thuật, chúng tôi sẽ đưa cải cách cơ chế lên cấp độ cao hơn. Ngoài ra, các dự án hợp tác kỹ thuật mới được đề xuất cũng sẽ sớm được bắt đầu.

(2) Đạt được hiệu quả phát triển bền vững: Việc khai giảng Trường Đại học Việt-Nhật là một trong những thành tựu lớn lao trong năm qua, nhờ sự nỗ lực của rất nhiều người. Mặt khác, do có sự chậm trễ trong thủ tục phê duyệt của Chính phủ Việt Nam, thiếu sự phối hợp giữa các cơ quan bộ ngành, thiếu ngân sách, nên đã xảy ra tình trạng dự án bị bắt đầu muộn, tiến độ dự án chậm trễ, chậm thanh toán tiền cho nhà thầu. Bên cạnh việc yêu cầu Chính phủ Việt Nam cải thiện những vấn đề này, chúng tôi sẽ hỗ trợ cải cách bằng cách bắt đầu các dự án, thúc đẩy tiến độ thực hiện dự án nhằm đạt được thành quả phát triển sớm nhất và hiệu quả nhất. Ví dụ, giao thông thủ đô Hà Nội ngày càng ùn tắc nghiêm trọng, nên chúng tôi sẽ tập trung tái triển khai sớm Dự án đường sắt đô thị tuyến số 1 và số 2.

(3) Ứng dụng tri thức và công nghệ của Nhật Bản:

Chúng tôi sẽ tiếp tục thúc đẩy các “Dự án cơ sở hạ tầng chất lượng cao”, dự án hỗ trợ các doanh nghiệp nhỏ và vừa triển khai hoạt động tại nước ngoài, dự án hợp tác kỹ thuật cấp cơ sở, tình nguyện viên, v.v... nhằm giải quyết các vấn đề của Việt Nam. Đặc biệt, trong các dự án hỗ trợ cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa, có một số doanh nghiệp đã mở rộng hoạt động kinh doanh tại Việt Nam nhờ dự án hỗ trợ của JICA. Nhiều chính quyền địa phương, trường đại học, tổ chức y tế, doanh nghiệp Nhật Bản đang tự triển khai dự án, hoạt động hợp tác và giao lưu ở Việt Nam, JICA sẽ tiếp tục hỗ trợ để mở rộng và phát triển hơn nữa các hoạt động đó.

(4) Nâng cao tính minh bạch và trách nhiệm giải trình bằng cách công khai thông tin và vận hành hệ thống giám sát trên website với các dự án vốn vay. Bắt đầu từ năm ngoái, chúng tôi đã xúc tiến các dự án hợp tác kỹ thuật có áp dụng hệ thống giám sát đầu tư công đối với Bộ kế hoạch và đầu tư. Ngoài ra, cũng cần phải tiến hành các hoạt động truyền thông một cách tích cực, để người dân hai nước Nhật Bản và Việt Nam hiểu rõ và ủng hộ các dự án của JICA.

Năm 2017 này, chúng tôi rất mong đợi sẽ tiếp tục nhận được sự hỗ trợ và hợp tác của tất cả các bạn với các dự án của JICA.

Thông điệp của trường Đại học Việt-Nhật: “Cơ hội – Thách thức – Thay đổi”

Ngài Takebe Tsutomu trong bài giảng đầu tiên thuộc chuỗi bài giảng mở tại trường Đại học Việt- Nhật

Ấn tượng sâu sắc là cảm nhận của học viên trường Đại học Việt-Nhật sau bài giảng “Lịch sử hình thành trường Đại học Việt-Nhật” của ngài Takebe Tsutomu, Cố vấn đặc biệt Liên minh nghị sĩ hữu nghị Nhật-Việt, đã diễn ra vào chiều ngày 8/12.

Trong hơn 2 giờ đồng hồ, ngài Takebe Tsutomu đã chia sẻ với học viên Khóa I câu chuyện về tình bạn giữa những chính khách Việt, Nhật, lý tưởng về một châu Á mới, mối quan hệ Việt-Nhật, ý tưởng, triết lý và quá trình hình thành trường ĐH Việt-Nhật thuộc

Đại học Quốc gia Hà Nội. Đây là bài giảng đầu tiên trong chuỗi bài giảng mở tại trường.

Tham dự bài giảng, về phía Nhật Bản có Ngài Umeda Kunio -Đại sứ Đặc mệnh toàn quyền Nhật Bản tại Việt Nam; ông Tanaka Yasushi -Giám đốc Bộ phận Đầu tư Tài chính khu vực tư nhân của JICA; ông Fujita Yasuo -Trưởng Đại diện JICA Việt Nam. Về phía Việt Nam có ông Tô Huy Rúa -nguyên Ủy viên BCT, nguyên Trưởng Ban Tổ chức Trung ương, nguyên Chủ tịch Hội Hữu nghị Việt-Nhật, Hiệu trưởng

danh dự trường Đại học Việt-Nhật; ông Nguyễn Hoàng Hải -Phó Giám đốc ĐHQGHN; ông Mai Trọng Nhuận - Chủ tịch Hội đồng đảm bảo chất lượng ĐHQGHN, nguyên Giám đốc ĐHQG; ông Furuta Motoo – Hiệu trưởng trường ĐH Việt-Nhật và toàn thể cán bộ quản lý, giảng viên, học viên Khóa I của trường.

Trong bài giảng, ngài Takebe Tsutomu chia sẻ về quá trình hình thành, phát triển, những kế hoạch trong tương lai cũng như những kì vọng của Chính phủ hai nước đối với trường ĐH Việt-Nhật và với các học viên của Trường.

Ngài Takebe Tsutomu nói: *“Tới đây sẽ là thời đại của châu Á. Thế giới đang thay đổi, châu Á đang thay đổi và Đại học Việt-Nhật sẽ là một trong những tác nhân làm nên sự thay đổi đó. Trường Đại học Việt-Nhật sẽ sáng tạo ra những tri tuệ được bồi đắp trong một môi trường đa dân tộc, đa văn hóa, luôn hướng tới mục tiêu hòa bình và phồn vinh. Đại học Việt-Nhật sẽ là trường đào tạo sau đại học đầu tiên trên thế giới lấy khoa học bền vững làm kim chỉ nam”.*

Theo ngài Takebe Tsutomu, các trường đại học hàng đầu Nhật Bản hiện nay như Đại học Tokyo, Đại học Hokkaido đều bắt đầu từ hai bàn tay trắng. Do đó, triển vọng của một trường đại học không nằm ở cơ sở vật chất hay chính sách, mà ở chính sự cố gắng, nỗ lực và sự phát triển của mỗi học viên. Ngài Takebe Tsutomu đã dành 3 chữ C **“Chance – Challenge – Change”** (Cơ hội – Thách thức – Thay đổi) gửi tới mỗi học viên với mục tiêu xây dựng trường ĐH Việt-Nhật trở thành “Harvard của châu Á”.

Về phần mình, thay mặt cho Chính phủ Nhật Bản,

Đại sứ Umeda Kunio một lần nữa nhấn mạnh trường ĐH Việt-Nhật là biểu tượng của mối quan hệ Việt Nam-Nhật Bản, đồng thời đưa ra cam kết tiếp tục hợp tác với các cơ quan, tổ chức của Việt Nam, thông qua Văn phòng Cơ quan hợp tác quốc tế Nhật Bản (JICA) tại Việt Nam, để xây dựng trường ĐH Việt-Nhật trở thành trường đại học hàng đầu của Việt Nam và khu vực.

Phát biểu tại buổi giảng, Phó Giám đốc ĐHQGHN Nguyễn Hoàng Hải cũng nhấn mạnh vai trò của trường ĐH Việt-Nhật trong mối quan hệ hữu nghị Việt Nam-Nhật Bản và đánh giá cao những đóng góp to lớn của ngài Takebe Tsutomu trong quá trình xây dựng Trường.

Ông Tô Huy Rúa -Hiệu trưởng danh dự- và ông Furuta Motoo -Hiệu trưởng trường ĐH Việt-Nhật-thay mặt nhà trường cảm ơn ngài Takebe Tsutomu đã nhận lời giảng bài trong chuỗi bài khai giảng, đồng thời thể hiện sự ngưỡng mộ trước tri thức, kinh nghiệm chính trường cũng như sự nỗ lực trong việc phát triển mối quan hệ giữa hai nước của ngài Cố vấn đặc biệt Liên minh nghị sĩ hữu nghị Nhật-Việt.

Bài giảng của ngài Takebe Tsutomu đã truyền thêm nhiệt huyết và cảm hứng cho học viên của trường ĐH Việt-Nhật, giúp các học viên hiểu rõ việc học tập và nghiên cứu hiện tại không chỉ là để phát triển thêm bản thân mà chính sự thành công của mỗi học viên trong tương lai sẽ góp phần xây dựng nên vị thế của trường ĐH Việt-Nhật, ĐHQGHN.

Lễ kí kết Dự án JICA vì một nền Nông nghiệp an toàn

Lễ kí kết dự án

Chiều ngày 8/12/2016 đã diễn ra Lễ kí kết Dự án JICA “Khảo sát xác minh phổ biến công nghệ sản xuất nông nghiệp an toàn sử dụng hệ thống IC-MOCS” với sự tham gia của đại diện JICA, Viện Nghiên cứu Rau quả, công ty INOUE (Nhật Bản), và các đơn vị liên quan trong lĩnh vực nông nghiệp.

Thông qua Dự án, hệ thống sản xuất nông nghiệp thân thiện với môi trường, với tiêu điểm là sử dụng IC-Bordeaux -thuốc trừ nấm được hình thành từ sunfat đồng

và vôi sẽ được áp dụng thử nghiệm tại các nông trường trồng cam tại tỉnh Nghệ An. Thuốc trừ nấm này đã được cấp chứng nhận Hữu cơ JAS (theo quy chuẩn nông nghiệp của Nhật Bản), không hạn chế thời gian và số lần phun thuốc, thân thiện với môi trường, được sử dụng đặc biệt trong việc trồng cây ăn quả theo phương pháp hữu cơ. Dự án được kì vọng sẽ góp phần nâng cao năng suất và chất lượng nông sản tại Việt Nam.

JICA giới thiệu về Chương trình hợp tác kỹ thuật cấp cơ sở (JPP)

Ngày 7/12, Văn phòng JICA Việt Nam đã tổ chức Hội thảo báo chí giới thiệu về Chương trình Đối tác phát triển của JICA (JPP).

Chương trình Đối tác Phát triển là chương trình hợp tác kỹ thuật cấp cơ sở của JICA, được thực hiện với mục đích hỗ trợ các hoạt động hợp tác quốc tế của các tổ chức phi chính phủ (NGOs), trường đại học, chính quyền địa phương, các tổ chức pháp nhân... của Nhật Bản có nguyện vọng tiến hành các hoạt động hợp tác nhằm hỗ trợ trực tiếp cho người dân địa phương tại các nước đang phát triển.

Tại hội thảo, Phó Trưởng đại diện JICA Việt Nam, ông Masuda đã giới thiệu về phương pháp tiếp cận của Chương trình này là: “Các dự án của Chương trình không áp dụng nguyên xi các mô hình sẵn có của phía Nhật Bản bao gồm các kinh nghiệm, kỹ thuật mà được điều chỉnh để phù hợp với nhu cầu, điều kiện phát triển của Việt Nam”.

Ông Masuda cũng nhấn mạnh về phương thức hợp tác của JICA là chú trọng vào đào tạo và phát triển nguồn nhân lực phù hợp với tâm ngôn: “đừng cho người ta con cá mà hãy hướng dẫn người ta cách câu cá” để sau khi dự án kết thúc, những người tham gia dự án có thể tiếp tục triển khai, phát huy và phổ biến được cho những người khác những kiến thức, kinh nghiệm đạt được trong quá trình thực hiện Dự án,

thông qua đó, tăng cường tính tự chủ của các cơ quan thực hiện dự án và tính bền vững của dự án.

Kể từ khi bắt đầu triển khai JPP vào năm 2002, JICA đã và đang thực hiện 88 dự án trong nhiều lĩnh vực khác nhau tại Việt Nam như: cải thiện hệ thống cấp và thoát nước, tăng cường khả năng ứng phó với thiên tai của cộng đồng, phát triển nông nghiệp và nông thôn, chăm sóc sức khỏe, quản lý môi trường, hỗ trợ công nghiệp phụ trợ, v.v...

Các dự án thực hiện trong khuôn khổ Chương trình này phải đảm bảo đủ ba (3) điều kiện: (1) Là dự án hợp tác kỹ thuật thông qua con người (không phải là dự án chỉ cung cấp trang thiết bị...); (2) Là dự án có nội dung tác động trực tiếp tới việc cải thiện cuộc sống và sinh kế của người dân Việt Nam; và (3) Dự án do tổ chức của Nhật Bản thực hiện và là cơ hội thúc đẩy sự tham gia và tăng cường hiểu biết của người dân Nhật Bản về các hoạt động hợp tác quốc tế.

Đánh giá về JPP, Hiệu trưởng trường Đại học Nông Lâm Huế, PGS. TS Lê Văn An nói, mặc dù là Chương trình có quy mô nhỏ nhưng JPP đáp ứng trực tiếp những nhu cầu của người dân địa phương. Trải qua 14 năm thực hiện với trên 80 dự án, thực tiễn triển khai các hoạt động đã cho thấy JPP thực sự có ý nghĩa và hiệu quả.

Xe lăn đạp chân- Kỹ thuật phục hồi chức năng mới của Nhật Bản ứng dụng tại Bệnh viện Bạch Mai

Lễ tổng kết Dự án “Đào tạo nhân lực phục hồi chức năng và phát triển mô hình phục hồi chức năng sử dụng xe lăn đạp chân tại Việt Nam” đã được tổ chức vào chiều ngày 9/12/2016 tại Bệnh viện Bạch Mai, Hà Nội. Đây là dự án hỗ trợ kỹ thuật trong khuôn khổ Chương trình Đối tác Phát triển (JPP) của JICA.

Tại lễ tổng kết, các cán bộ của Dự án phía Nhật Bản và Việt Nam đã báo cáo các kết quả phân tích dữ liệu và những thành quả đạt được của Dự án từ tháng 3/2014 đến nay.

Số lượng người khuyết tật tại Việt Nam có xu hướng gia tăng do di chứng của chiến tranh và tỷ lệ tai nạn giao thông cao do đó nhu cầu về phục hồi chức năng cũng tăng cao. Tuy nhiên, hiện nay kỹ thuật phục hồi chức năng của Việt Nam mới đang ở giai đoạn phát triển ban đầu, thời gian nhập viện ngắn và chưa đảm bảo được quá trình phục hồi chức năng.

Thông qua việc ứng dụng phương pháp phục hồi

Bệnh nhân luyện tập cùng xe COGY

chức năng sử dụng xe lăn đạp chân Profhand (tên thường gọi là COGY¹) kết hợp tính năng phục hồi chức năng mang tính duy trì và tiếp nối, Dự án nhằm góp phần xây dựng môi trường hỗ trợ người khuyết tật

vận động, kể cả những người thu nhập thấp có thể tiếp nhận trị liệu thích hợp, hòa nhập xã hội. Khi sử dụng xe lăn thông thường, bệnh nhân không sử dụng chân khiến cho cơ bắp suy yếu dần nhưng với xe COGY, bệnh nhân vừa có thể tự chuyển động bằng đôi chân của mình, vừa có thể rèn luyện để duy trì lực cơ bắp.

Với sự hợp tác chặt chẽ của Bệnh viện Bạch Mai, tỉnh Miyagi, Công ty TESS, Đại học Sendai, Global Clinic Sendai, Tổ chức re:terra, Công ty Tepia, Dự án đã được triển khai một cách thành công và đạt hiệu quả đáng ghi nhận.

Trong khuôn khổ của Dự án, các hoạt động phổ cập tới các bệnh viện địa phương, hoạt động đào tạo tại Nhật Bản nhằm nâng cao năng lực của cán bộ phục hồi chức năng, kiểm nghiệm hiệu quả phục hồi chức năng thông qua việc thu thập dữ liệu sử dụng COGY của bệnh nhân đã được thực hiện. Bộ Y tế Việt Nam đã cấp chứng nhận cho xe lăn đạp chân sử dụng trong Dự án là dụng cụ phục hồi chức năng mới - bước mở đầu cho việc tạo lập môi trường phục hồi chức năng sử dụng COGY.

Sau khi Dự án kết thúc, Bệnh viện Bạch Mai, với tư cách là đơn vị chủ trì, sẽ tiếp tục duy trì hoạt động xây dựng môi trường hỗ trợ nhiều bệnh nhân được phục hồi chức năng, hướng tới việc áp dụng bảo hiểm y tế cho phương pháp trị liệu phục hồi chức năng bằng COGY.

Cũng nằm trong Dự án, ngoài Bệnh viện Bạch Mai, xe COGY còn được trao tặng cho 6 bệnh viện, mỗi bệnh viện một chiếc: Bệnh viện Phục hồi Chức năng Hải Phòng, Bệnh viện C Đà Nẵng, Bệnh viện Phục hồi Chức năng Đà Nẵng, Bệnh viện Chợ Rẫy, Bệnh viện Phục hồi Chức năng Điều trị Bệnh nghề

ngiệp Tp. Hồ Chí Minh, Bệnh viện Phục hồi Chức năng Hà Tĩnh. Tính đến thời điểm hiện tại, đã có hơn 200 bệnh nhân được sử dụng xe COGY trong phục hồi chức năng.

Được đặt ở 6 bệnh viện trên, xe COGY được kỳ vọng sẽ phát huy hiệu quả sử dụng đối với nhiều bệnh nhân, nâng cao kỹ thuật phục hồi chức năng tại Việt Nam và giúp cho người khuyết tật hòa nhập xã hội.

¹ Xe lăn đạp chân [COGY] là dụng cụ y tế/dụng cụ phúc lợi phát triển sử dụng Neuromodulation (điều biến thần kinh) và được nghiên cứu phát triển bởi nhóm tác giả Handa, Khoa Nghiên cứu Y học, Đại học Tohoku. Kể cả với tình trạng khó khăn trong vận động như liệt nửa người, chỉ cần bệnh nhân có thể cử động được một chân, dù rất ít, đều có thể đạp cho xe lăn bánh. Công ty TESS có trụ sở tại tỉnh Miyagi, thành phố Sendai chịu trách nhiệm nghiên cứu, phân phối COGY.

Lễ trao tặng xe COGY cho bệnh viện Phục hồi Chức năng Hải Phòng

Contact Us

Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản - Văn phòng Việt Nam

Địa chỉ: Tầng 11, Tòa nhà CornerStone, 16 Phan Chu Trinh, Hà Nội, Việt Nam

Tel: 04-3831-5005; Fax: 04-3831-5009;

Website: <http://www.jica.go.jp/vietnam/vietnamese/index.html>